

– Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/963-15>.

3. Щодо притягнення порушників земельного законодавства до відповідальності за самовільне зайняття земельної ділянки: лист Державного комітету України по земельних ресурсах від 3 квітня 2007 р. № 14-26-7/2367 України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zsu.org.ua/mobile/444-2011-01-31-12-27-01>

4. Офіційний сайт Міністерства юстиції України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://old.minjust.gov.ua/6677>.

УДК 347.824 (043.2)

Вигівська А. В., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Козачок І. Я., к.ю.н.

ПРАВОВІ ОСНОВИ ПРИВАТИЗАЦІЇ ДЕРЖАВНИХ АВІАЦІЙНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ

Перехід до ринкової економіки – це тривалий і багатогранний процес. Складовою частиною цього процесу є приватизація майна державних підприємств України, яка забезпечує перехід його у приватну власність і створення відповідних форм господарювання. Однією з найактуальніших і найболючіших проблем сьогодення для України є роздержавлення і приватизація державної власності, зокрема і в сфері авіації.

Приватизація сприяє зміні відносин власності, структурній перебудові економіки, розвитку конкуренції та капіталізації доходу і на цій основі стабілізації економіки України. Законодавство України передбачає, що першочерговій приватизації підлягають об'єкти, які найбільше впливають на розвиток споживчого ринку, а також ті, що нині стримують стабілізацію державного бюджету, гальмують економічний розвиток України, формування її ринкової економіки. Державні органи приватизації включають Фонд державного майна України та його регіональні відділення і представництва.

Приватизація здійснюється на основі наступних принципів: законність; державне регулювання та контроль; надання громадянам України пріоритетного права на придбання державного майна; надання пільг для придбання державного майна членам трудових колективів підприємств, що приватизуються; забезпечення соціальної захищеності та рівності прав участі громадян України у процесі приватизації; платності відчуження державного майна; пріоритетного права трудових колективів на придбання майна своїх підприємств; створення сприятливих умов для залучення інвестицій; безоплатної передачі частки державного майна

кожному громадянину України за приватизаційні папери; додержання антимонопольного законодавства; повного, своєчасного й достовірного інформування громадян про порядок приватизації та відомості про об'єкти приватизації; врахування особливостей приватизації об'єктів агропромислового комплексу, гірничодобувної промисловості, незавершеного будівництва, невеликих державних підприємств, підприємств із змішаною формою власності та об'єктів науково-технічної сфери. Нажаль, дуже часто принципами приватизації нехтують [2, с. 123].

Правовою основою процесу приватизації в Україні є Конституція України, законодавчі та нормативні акти. Серед основних правових актів, що регулюють цей процес, слід назвати Закони України: «Про приватизацію державного майна», «Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію)», «Про приватизацію державного житлового фонду», «Про приватизаційні папери» тощо.

Основними пріоритетами приватизації є підвищення ефективності виробництва та мотивації до праці, прискорення структурної перебудови і розвитку економіки України.

Приватизації не підлягають об'єкти, що мають загальнодержавне значення. Загальнодержавне значення серед іншого мають майнові комплекси підприємств авіаційної промисловості.

Суб'єктами приватизації є: державні органи приватизації; покупці (їх представники); посередники.

Приватизація державного майна здійснюється через:

продаж частини державного майна кожному громадянину України за приватизаційні папери; продаж об'єктів приватизації на аукціоні, за конкурсом, у тому числі з виключним застосуванням приватизаційних паперів; продаж акцій (часток, паїв), що належать державі у господарських товариствах, на аукціоні, за конкурсом, на фондових біржах та іншими способами, що передбачають загальнодоступність та конкуренцію покупців;

продаж на конкурсній основі цілісного майнового комплексу державного підприємства, що приватизується, або контрольного пакета акцій відкритого акціонерного товариства за подання покупцем документів, передбачених чинним законодавством; викуп майна державного підприємства згідно з альтернативним планом приватизації. [1, с. 76]

Приватизація державного майна здійснюється шляхом: продажу об'єктів приватизації на аукціоні, за конкурсом; продажу акцій (часток, паїв), що належать державі у господарських товариствах, на аукціоні, за конкурсом, на фондових біржах та іншими способами, що передбачають загальнодоступність та конкуренцію покупців; продажу на конкурсній основі цілісного майнового комплексу державного підприємства, що

приватизується, або контрольного пакета акцій відкритого акціонерного товариства при поданні покупцем документів, передбачених частиною першою статті 12 Закону «Про приватизацію державного майна»; викупу майна державного підприємства згідно з альтернативним планом приватизації.

Світовий досвід показує, що найкращий спосіб приватизації малих підприємств – аукціони, а середніх і великих – акціонування, їх трансформація в акціонерні товариства і продаж акцій стратегічному інвесторові, який вкладає свій капітал в розвиток цього підприємства, та «портфельним» інвесторам. В цьому напрямі сьогодні здійснюється процес приватизації і в Україні.

З метою захисту інтересів держави під час реалізації майна господарських товариств, у статутних фондах яких частка держави становить не менше 25 %, був затверджений Закон України від 29.11.2001 № 2864-III «Про введення мораторію на примусову реалізацію майна», який спрямований на уникнення випадків зловживань з боку керівників підприємств в процесі банкрутства [5, с. 51].

Виходячи з викладеного, можна зробити висновок про відсутність у держави дієвих механізмів контролю над виконанням підприємцями - покупцями державних підприємств взятих на себе зобов'язань.

В той же час необхідно відмітити, що приватизації стратегічних підприємств властиві такі злочинні прояви, як штучні судові позови від фізичних осіб з метою затягування термінів, перегляду результатів конкурсів або взагалі недопущення приватизації привабливих об'єктів застосування «тіньових» схем приватизації через механізм податкової застави, примусового продажу майна тощо.

Література

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Про приватизацію майна державних підприємств: Закон України від 4 березня 1992 р. № 2163-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 24. Ст. 348.
3. Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію): Закон України від 6 березня 1992 р. № 2171-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 24. – Ст. 350.
4. Про приватизаційні папери: Закон України від 6 березня 1992 р. № 2173-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 24. – Ст. 352.
5. Про введення мораторію на примусову реалізацію майна: Закон України від 29 листопада 2001 р. № 2864-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 10. – Ст. 77.